

Sygn. akt VIII U 8/21

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 24.11. 2020 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. po rozpoznaniu wniosku z dnia 7.09. 2020 r. odmówił O. K. (1) prawa do renty socjalnej. W uzasadnieniu decyzji wskazano, że Komisja Lekarska orzeczeniem z dnia 19.11. marca 2020 r. ustaliła, że ubezpieczony nie jest całkowicie niezdolny do pracy.

/decyzja - k. 29 akt ZUS/

Odwołanie od tej decyzji w dniu 15.12. 2020 roku wniósł ubezpieczony reprezentowany przez pełnomocnika – matkę, podnosząc, że organ rentowy bezpodstawnie odmówił mu prawa do renty socjalnej z uwagi na stan zdrowia. Wniósł o przyznanie prawa do renty socjalnej.

/ odwołanie k. 3/

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie, wywodząc jak w uzasadnieniu decyzji.

/odpowiedź na odwołanie k. 15/

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

O. K. (2) urodził się (...) Jest uczniem Zespołu Szkół (...) w O., klasy P. do Pracy, będzie uczęszczał do szkoły do ukończenia 24 roku życia.

/bezsporne, zaświadczenie w aktach ZUS/

Wnioskodawca w dniu 7.09.2020 r złożył wniosek o ustalenie prawa do renty socjalnej.

/wniosek – k. 1-2 akt ZUS/

Lekarz Orzecznik orzeczeniem z dnia 14.10. 2020 r. ustalił, że ubezpieczony nie jest całkowicie niezdolny do pracy.

/opinia lekarska – k. 24 akt ZUS/

Komisja Lekarska ZUS orzeczeniem z dnia 19.11.2020 r. ustaliła, że ubezpieczony nie jest całkowicie niezdolny do pracy.

/orzeczenie – k. 28 akt ZUS/

W konsekwencji zaskarżoną decyzją z dnia 24.11. 2022 r. odmówiono ubezpieczonemu prawa do renty socjalnej.

/decyzja – k. 29 akt ZUS/

Decyzją z dnia 23.11.2020 roku organ rentowy odmówił ubezpieczonemu prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy, w związku z tym, że częściowa trwała niezdolność do pracy nie powstała w okresie ubezpieczenia.

/decyzja – k. 15 akt ZUS/

Wnioskodawca ma ustalony umiarkowany stopień niepełnosprawności – do 30.06.2023 r. Stwierdzono, że wymaga konieczności zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne, środki pomocnicze oraz pomoce techniczne, ułatwiające funkcjonowanie danej osoby oraz wymaga korzystania z systemu środowiskowego wsparcia samodzielnej egzystencji, przez co rozumie się korzystanie z usług socjalnych, opiekuńczych, terapeutycznych i rehabilitacyjnych świadczonych przez sieć instytucji pomocy społecznej, organizacje pozarządowe oraz inne placówki

/orzeczenie – k. 14/

Z treści oceny opisowej wychowawcy klasy wynika m.in., że w zakresie przysposobienia do pracy wnioskodawca rozumie i zazwyczaj stosuje się do obowiązujących zasad i regulaminów, dba o bezpieczeństwo własne i innych, korzystając z sali gospodarstwa domowego oraz obsługuje sprzęty i urządzenia elektryczne, samodzielnie wykonuje prace porządkowe, posługując się sprzętem tradycyjnym jak i zmechanizowanym, z pomocą wypełnia proste druki i blankiety urzędowe i adresuje przesyłki, zna różne rodzaje poczty, obsługuje przybory biurowe, potrafi włączyć i wyłączyć komputer, posługuje się w bezpieczny sposób przeglądarką internetową, wykonuje większość proponowanych zadań z zakresu szycia ręcznego, papieroplastyki, zdobnictwa, dekoracji, rękodzieła, obróbki drewna, prace są mało staranne i estetyczne, duży kłopot sprawia mu szycie oraz cięcie nożyczkami, słabo sobie radzi z pracami wymagającymi dużej precyzji, w czasie zajęć wymaga stałej motywacji do pracy.

/kserokopia oceny – k. 257/

U wnioskodawcy w sądowym badaniu neurologicznym rozpoznano padaczkę, naczyniaka żylnego prawego płata czołowego. Z tego powodu nie stwierdza się całkowitej niezdolności do wykonywania pracy zarobkowej. Był hospitalizowany z powodu pierwszego napadu padaczkowego w listopadzie 2014 r, ostatni napad, według słów matki miał miejsce 2-3 lata temu. W badaniu neurologicznym nie występują objawy ogniskowego uszkodzenia układu nerwowego. Padaczka i naczyniak żylny nie mają wpływu na ograniczenia manualne. Padaczka jest przeciwwskazaniem do wykonywania pracy na wysokości, przy maszynie w ruchu, przy otwartym źródle prądu. Z punktu widzenia neurologa nie stwierdzono zaburzeń mowy o charakterze typowo neurologicznym.

/opinia lekarza biegłego sądowego zakresu neurologii – k. 76- 78, opinia uzupełniająca – k. 113/

W sądowym badaniu psychologicznym stwierdzono ogólną sprawność intelektualną w dolnych granicach lekkiego upośledzenia umysłowego, cechy niedojrzałości emocjonalnej i społecznej adekwatne do ogólnej sprawności umysłowej. Stwierdzone zaburzenia w umiarkowanym stopniu zakłócają codzienne funkcjonowanie. Wyniki badań psychologicznych były zróżnicowane – od normy intelektualnej do umiarkowanego upośledzenia umysłowego. Uzyskane w badaniu wartości liczbowe jednoznacznie wskazywały na lekki stopień upośledzenia. W większości dostępnych opinii stwierdzono, że jest upośledzony w lekkim stopniu. Jego aktualne funkcjonowanie oraz wyniki ostatniego badania testowego (opinia konsultanta ZUS), świadczą, że jest osobą upośledzoną umysłowo na pograniczu lekkiego i umiarkowanego stopnia. Nadmiernie pozytywna ocena swoich możliwości przejawia cechy z pogranicza upośledzenia umiarkowanego. Jest w trakcie nauki, nie opanował jeszcze takich umiejętności, które pozwoliłyby mu na podjęcie zatrudnienia. Nie można jednak stwierdzić, że np. zmiana formy kształcenia może umożliwić mu nabycie tych umiejętności, że będzie mógł podjąć pracę. Jego aktualny potencjał intelektualny nie wyklucza takiej możliwości. Jak każdy człowiek wymaga przystosowania do zajmowania konkretnego stanowiska pracy. Okres uczenia się czynności na danym stanowisku byłby zależny od tego, co miałby wykonać. Gdyby były to proste czynności, to opanowałby to zapewne w kilka dni. Nie będzie osobą planującą zadania w pracy, ale jako osoba pomagająca może pracę wykonywać. Powinien mieć wskazówki, jak daną czynność ma wykonać.

/opinia biegłego psychologa – k. 146 – 148, opinia uzupełniająca – k. 186 – 187, k. 217 -218/

W badaniu psychiatrycznym rozpoznawano u ubezpieczonego upośledzenie umysłowe lekkie, padaczkę w wywiadzie. Z tego powodu nie uznaje się wnioskodawcy za całkowicie niezdolnego do pracy. Nigdy nie był leczony psychiatrycznie i nie pobiera leków ze wskazań psychiatrycznych. Ogólna sprawność intelektualna jest na poziomie upośledzenia umysłowego w stopniu lekkim. Badany bez objawów psychotycznych, bez zaburzeń nastroju, bez zaburzeń zachowania. Ujawnia cechy organicznego uszkodzenia (...) uchwytnie w testach neuropsychologicznych. Brak podstaw do rozpoznania organicznych zaburzeń osobowości. Badanie psychiatryczne wskazuje na lekkie upośledzenie umysłowe. Opinia została wydana po badaniu psychiatrycznym, analizie akt sprawy i zawartych w nich dokumentacją psychologiczną i orzecznictwem. W przypadku osób z upośledzeniem umysłowym lekkim nie orzeka się całkowitej niezdolności do pracy. Większość osób lekko upośledzonych jest potencjalnie zdolna do pracy wymagającej raczej

praktycznych niż szkolnych umiejętności, włączając w to niewykwalifikowaną lub półwykwalifikowaną pracę fizyczną. Trudności emocjonalne, społeczne i behawioralne lekko upośledzonych oraz wynikające z nich potrzeby leczenia i wsparcia są przeważnie bliższe tych, które spotykamy u osób o normalnej inteligencji niż specyficznych problemów występujących u osób umiarkowanie i znacznie upośledzonych. Wszystkie te warunki są spełnione w przypadku wnioskodawcy. Nie wymaga leczenia psychiatrycznego. Poza obniżeniem sprawności intelektualnej do poziomu upośledzenia umysłowego w stopniu lekkim nie prezentuje istotnych zaburzeń psychicznych, w tym organicznych zaburzeń osobowości i zachowania. Padaczka nie jest bezwzględnym przeciwwskazaniem do pracy z wyjątkiem przeciwwskazań stanowiskowych. Może wykonywać proste prace fizyczne pod nadzorem.

/ opinia biegłego sądowego lekarza psychiatry – k. 81 -83, opinia uzupełniająca – k. 116-117, k. 160/

Z punktu widzenia biegłego specjalisty z zakresu medycyny pracy u ubezpieczonego rozpoznaje się upośledzenie umysłowe w stopniu lekkim, padaczkę, naczyniak żylny prawego płata czołowego – do obserwacji. Wnioskodawca pozostaje w pełnym i logicznym kontakcie słownym, ma nastrój wyrównany, nie prezentuje objawów psychotycznym bądź intencji suicydalnych. Stan zdrowia somatycznego jest dobry. Nie stwierdza się objawów ogniskowego uszkodzenia ośrodkowego układu nerwowego, objawów korzeniowych, niedowładów i porażań, które upośledzały sprawność jego narządu ruchu. Porusza się sprawnie, ruchomość kręgosłupa, stawów obwodowych, w tym sprawność manualna obu rąk jest dobra. Jest zdolny do wykonywania prostych prac fizycznych o charakterze produkcyjnym i usługowym, po przyuczeniu stanowiskowym, z profilaktycznym przeciwwskazaniem do kierowania dowolnego rodzaju pojazdem silnikowym, pracy na wysokości oraz obsługi niebezpiecznych maszyn w ruchu, które grożą urazem. Wnioskodawca nie może wykonywać pracy w porze nocnej, w sąsiedztwie zbiorników z wodą oraz takiej, z której jakością wykonania związane jest bezpieczeństwo osób oraz mienia. Powyższe zalecenia profilaktyczne nie są tożsame z niezdolnością do pracy. Może wykonywać pracę zarobkową bez nadzoru innej osoby w związku z brakiem napadów padaczkowych od 2-3 lat. Proste prace fizyczne, adekwatne do posiadanych kwalifikacji formalnych będzie mógł wykonywać po krótkotrwałym instruktazu stanowiskowym. W procesie świadczenia pracy, nawet najprostszej, nie jest istotna ocena własnych zdolności przez pracownika, w tym stopień jego krytycyzmu, lecz ocena ilościowa i jakościowa wyniku pracy dokonana przez osoby nadzorujące. Wnioskodawca nie wymaga stanowiska pracy, które byłoby dla niego specjalnie przygotowane, może świadczyć pracę na otwartym rynku pracy. Może korzystać ze statusu osoby niepełnosprawnej w stopniu umiarkowanym w ten sposób, że będzie świadczył pracę w systemie 7 godzinnego dnia pracy, korzystając z dłuższej przerwy wypoczynkowej oraz dłuższego wymiaru urlopu wypoczynkowego.

/opinia biegłego z zakresu medycyny pracy – k. 151 – 155, opinia uzupełniająca – k. 183 -184, k. 223 - 224/

Sąd dokonał następującej oceny materiału dowodowego:

Powyższych ustaleń Sąd Okręgowy dokonał w oparciu o załączone akta organu rentowego, dokumentację lekarską oraz opinie biegłych.

Sąd uznał, że sporządzone opinie są wiarygodne, gdyż sporządzone zostały przez biegłych o specjalnościach właściwych z punktu widzenia schorzeń, na jakie cierpi wnioskodawca w oparciu o analizę przedłożonej dokumentacji lekarskiej i bezpośrednie badanie odwołującego się. Biegli w sposób wyczerpujący określili schorzenia, jakie występują u ubezpieczonego i ocenili ich znaczenie dla jego zdolności do pracy, z powodu naruszenia sprawności organizmu, które powstało przed ukończeniem 18 roku życia, albo w trakcie nauki w szkole lub w szkole wyższej przed ukończeniem 25 roku życia lub też w trakcie studiów doktoranckich lub aspirantury naukowej, odnosząc swą ocenę do wieku, wykształcenia, kwalifikacji zawodowych i indywidualnych predyspozycji psychofizycznych.

Wskazać należy, iż zarzuty wnioskodawcy w stosunku do opinii biegłych stanowią jedynie polemikę z wnioskami końcowymi wynikającymi z tych opinii i nie mogą odnieść skutku tylko z tego powodu, że strona powodowa jest niezadowolona z treści sporządzonych w niniejszej sprawie opinii przez biegłych sądowych. Pisemne opinie biegłych, zarówno podstawowe jak i uzupełniające zdaniem Sądu Okręgowego zostały sporządzone zgodnie z niezbędną wiedzą w zakresie stanowiącym ich przedmiot i w sposób wyczerpujący wyjaśniają wszystkie wątpliwości w przedmiocie w jakim biegli wypowiedzieli się w swoich opiniach. Wszyscy wskazani biegli zgodnie stwierdzili,

iż u opiniowanego nie ujawniły się przesłanki wynikające z poziomu funkcjonowania intelektualnego, sprawności procesów poznawczych oraz stanu psychicznego, czy somatycznego, powodujące całkowitą niezdolność do pracy. Stwierdzone przez wszystkich biegłych upośledzenie umysłowe w stopniu lekkim ani padaczka nie powodują całkowitej niezdolności do pracy.

Podkreślić należy, że opinie w/w biegłych są rzetelne, obiektywne i jasne, w sposób przejrzysty i wyczerpujący opisują stan zdrowia wnioskodawcy, a przy tym biegli w sposób niezwykle szczegółowy, bardzo dokładny, odnieśli się w pisemnych motywach opinii zarówno do dostępnej dokumentacji medycznej wnioskodawcy, jak i do wyników bezpośredniego badania skarżącego jakie przeprowadzili, skrupulatnie odpowiedzieli też na zarzuty podniesione przez pełnomocnika wnioskodawcy.

Podnoszone zarzuty przez pełnomocnika wnioskodawcy co do tego, że ze sporządzanej wcześniej opinii Poradni Psychologicznej w O. wynika upośledzenie umiarkowane wnioskodawcy, pozostaje bez wpływu na rozstrzygnięcie, albowiem jest to dokument prywatny, który podlegał weryfikacji w toku postępowania sądowego w drodze opinii biegłych. Do powyższych kwestii szczegółowo odniósł się biegły psycholog, który wskazał, że z przeważającym zakresem z wcześniejszych opinii wynikało upośledzenie w stopniu lekkim, które także potwierdził w osobistym badaniu psychologicznym. Podnoszone okoliczności co do rozbieżności w opiniach w zakresie konieczności sprawowania nadzoru, czy konieczności przystosowania stanowiska pracy, pozostają bez wpływu na rozstrzygnięcie, albowiem ostatecznie o tym, jaką pracę wnioskodawca może wykonywać decyduje specjalista z zakresu medycyny pracy. Opinia biegłego psychologa ma znaczenie pomocnicze. Natomiast z opinii biegłego z zakresu medycyny pracy, biegłego neurologa oraz biegłego psychiatry jednoznacznie wynika, że wnioskodawca nie jest całkowicie niezdolny do pracy. Na marginesie należy podnieść, że wnioskodawca nie zaskarżył decyzji w przedmiocie prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy, a przy której wydawaniu ustalono częściową, trwałą niezdolność do pracy wnioskodawcy.

Wnioskodawca, reprezentowany przez pełnomocnika – matkę, nie wnosił o kontynuowanie postępowania dowodowego w zakresie dowodu z opinii biegłych.

Należy także w tym miejscu przypomnieć, iż żądanie ponowienia lub uzupełnienia dowodu z opinii biegłych jest bezpodstawne, jeżeli sądy uzyskały od biegłych wiadomości specjalne niezbędne do merytorycznego i prawidłowego orzekania (wyrok SN z 1999-10-20 II UKN 158/99 OSNAPiUS 2001/2/51).

Sąd nie jest obowiązany do uwzględniania kolejnych wniosków dowodowych strony tak długo, aż udowodni ona korzystną dla siebie tezę, i pomija je od momentu dostatecznego wyjaśnienia spornych okoliczności sprawy (wyr. SN z 19.3.1997 r., II UKN 45/97, OSNP 1998, Nr 1, poz. 24). Granicę obowiązku prowadzenia przez sąd postępowania dowodowego wyznacza podlegająca kontroli instancyjnej ocena, czy dostatecznie wyjaśniono sporne okoliczności sprawy (wyr. SN z 25.9.1997 r., II UKN 271/97, OSNP 1998, Nr 14, poz. 430).

Wskazać należy, że dla obalenia twierdzeń biegłego specjalisty nie wystarcza przeświadczenie strony, iż fakty wyglądają inaczej, lecz koniecznym jest również rzeczowe wykazanie, iż wystawiona przez biegłego opinia jest niespójna bądź merytorycznie błędna. Na gruncie rozpoznawanej sprawy poza twierdzeniami samej strony nie zostały przedstawione żadne merytoryczne zarzuty, które poddawały by w wątpliwość rzetelność wniosków biegłych, a informacje uzyskane od nich w procesie były wystarczające dla merytorycznego orzekania. W sprawie nie wykazano też, że z uwagi na istotne braki w materiale dowodowym nie pozwalające na ocenę kwestii spornej czy występujące nie dające się usunąć w żaden sposób sprzeczności, zachodziła potrzeba przeprowadzenia dowodu z opinii innych biegłych czy instytucji. Nadto z żadnej z opinii nie wynikała konieczność dopuszczenia dowodu z opinii innych biegłych.

Pełnomocnik wnioskował o dopuszczenie dowodu z przesłuchania wnioskodawcy – na okoliczność stanu zdrowia, zeznań świadków – matki na okoliczność stanu zdrowia oraz osoby sporządzającej treść opinii psychologicznej w porani psychologicznej – na okoliczność jej sporządzenia oraz wychowawcy – na okoliczność zachowania wnioskodawcy.

Sąd pominął te wnioski z uwagi na to, że zmierzały do przedłużenia postępowania, bowiem treść opinii Poradni Psychologicznej została przedstawiona na piśmie i była przedmiotem oceny biegłych. Także ocena zachowania wnioskodawcy przez jego wychowawcę została przedstawiona w formie pisemnej.

Co do dowodów osobowych zgłoszonych na okoliczność stanu zdrowia, zostały one pominięte jako nieprzydatne do wykazania danego faktu, ponieważ Sąd ocenia kwestię niezdolności do pracy w oparciu o wiadomości specjalne zawarte w opiniach wydanych przez biegłych dysponujących wiedzą medyczną, co do występujących schorzeń i ich wpływu na zdolność do wykonywania pracy zarobkowej. Powyższy dowód w postępowaniu sądowym jest jedyną drogą pozyskania koniecznych do rozstrzygnięcia wiadomości specjalnych i nie może być zastąpiony inną czynnością dowodową (np. przesłuchaniem świadka lub eksperymentem sądowym bez udziału biegłego, dokumentacją medyczną pochodzącą od lekarzy prowadzących ani też orzeczeniem lekarza orzecznika ZUS lub orzeczeniem komisji lekarskiej ZUS), zaś sąd orzekający nie jest uprawniony do samodzielnego (bez oparcia się na opinii właściwych biegłych) ustalania okoliczności, dla których wyjaśnienia wymagane jest posiadanie wiadomości specjalnych (do których należy w szczególności wiedza z zakresu medycyny)/tak wyrok SA w Poznaniu z dnia 25 stycznia 2017 r. ,III AUa 552/16 LEX nr 2265713/.

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie wnioskodawcy nie zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z treścią art. 4 ustawy z dnia 27 czerwca 2003 r. o rencie socjalnej (Dz.U. z 2019 r. poz. 1455) renta socjalna przysługuje osobie pełnoletniej całkowicie niezdolnej do pracy z powodu naruszenia sprawności organizmu, które powstało:

- 1) przed ukończeniem 18 roku życia;
- 2) w trakcie nauki w szkole lub w szkole wyższej - przed ukończeniem 25. roku życia;
- 3) w trakcie studiów doktoranckich lub aspirantury naukowej,

przy czym osobie, która spełnia powyższe warunki przysługuje renta socjalna stała - jeżeli całkowita niezdolność do pracy jest trwała albo renta socjalna okresowa - jeżeli całkowita niezdolność do pracy jest okresowa, która przysługuje przez okres wskazany w decyzji jednostki organizacyjnej Zakładu Ubezpieczeń Społecznych.

Z kolei w myśl art. 5 cyt. ustawy ustalenia całkowitej niezdolności do pracy dokonuje lekarz orzecznik Zakładu, na zasadach i w trybie określonych w ustawie z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

Natomiast w myśl art. 15 ust. 1 tej ustawy w sprawach nieuregulowanych w ustawie stosuje się odpowiednio: art. 12-14, art. 61, art. 78-81, art. 93 ust. 2, art. 98, art. 100 ust. 1 i 2, art. 101, art. 102 ust. 1, art. 104 ust. 4, art. 107, art. 114, art. 116 ust. 1b i 2, art. 118 ust. 1-5, art. 119 ust. 1, art. 121, art. 122 ust. 1, art. 126, art. 128, art. 129 ust. 1, art. 130 ust. 1, art. 133-135, art. 136a i art. 138-144 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz przepisy wydane na podstawie art. 128a tej ustawy;

Zgodnie z treścią art. 12 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych niezdolną do pracy jest osoba, która całkowicie lub częściowo utraciła zdolność do pracy zarobkowej z powodu naruszenia sprawności organizmu i nie rokuje odzyskania zdolności do pracy po przekwalifikowaniu. Całkowicie niezdolną do pracy jest osoba, która utraciła zdolność do wykonywania jakiejkolwiek pracy, a częściowo niezdolną do pracy jest osoba, która w znacznym stopniu utraciła zdolność do pracy zgodnej z poziomem posiadanych kwalifikacji.

Z dokonanych ustaleń wynika, że wnioskodawca aktualnie nie spełnia podstawowego warunku, od którego uzależniona jest przyznanie prawa do renty socjalnej.

W świetle poczynionych ustaleń stwierdzić bowiem należy, że wnioskodawca nie został uznany przez biegłych za osobę o takim stopniu naruszenia sprawności organizmu powstałym w warunkach określonym art. 4 ustawy o rencie socjalnej, które powodowałyby jego całkowitą niezdolność do pracy, co jednoznacznie koreluje w pełni z opinią komisji lekarskiej ZUS.

Z ustaleń wynika, że u wnioskodawcy w sądowym badaniu neurologicznym rozpoznano padaczkę, naczyniaka żylnego prawego płata czołowego. Z tego powodu nie stwierdza się jednak całkowitej niezdolności do wykonywania pracy zarobkowej. Był hospitalizowany z powodu pierwszego napadu padaczkowego w listopadzie 2014 r, ostatni napad, według słów matki miał miejsce 2-3 lata temu. W badaniu neurologicznym nie występują objawy ogniskowego uszkodzenia układu nerwowego. Padaczka i naczyniak żylny nie mają wpływu na ograniczenia manualne. Padaczka jest przeciwwskazaniem do wykonywania pracy na wysokości, przy maszynie w ruchu, przy otwartym źródle prądu. Z punktu widzenia neurologa nie stwierdzono zaburzeń mowy o charakterze typowo neurologicznym.

W sądowym badaniu psychologicznym stwierdzono ogólną sprawność intelektualną w dolnych granicach lekkiego upośledzenia umysłowego, cechy niedojrzałości emocjonalnej i społecznej adekwatne do ogólnej sprawności umysłowej. Stwierdzone zaburzenia w umiarkowanym stopniu zakłócają codzienne funkcjonowanie. Wyniki badań psychologicznych były zróżnicowane – od normy intelektualnej do umiarkowanego upośledzenia umysłowego. Uzyskane w badaniu wartości liczbowe jednoznacznie wskazywały na lekki stopień upośledzenia. W większości dostępnych opinii stwierdzono, że jest upośledzony w lekkim stopniu. Jego aktualne funkcjonowanie oraz wyniki ostatniego badania testowego (opinia konsultanta ZUS), świadczą, że jest osobą upośledzoną umysłowo na pograniczu lekkiego i umiarkowanego stopnia. Nadmiernie pozytywna ocena swoich możliwości przejawia cechy z pogranicza upośledzenia umiarkowanego. Jest w trakcie nauki, nie opanował jeszcze takich umiejętności, które pozwoliłyby mu na podjęcie zatrudnienia. Nie można jednak stwierdzić, że np. zmiana formy kształcenia może umożliwić mu nabycie tych umiejętności, że będzie mógł podjąć pracę. Jego aktualny potencjał intelektualny nie wyklucza takiej możliwości. Jak każdy człowiek wymaga przystosowania do zajmowania konkretnego stanowiska pracy. Okres uczenia się czynności na danym stanowisku byłby zależny od tego, co miałyby wykonać. Gdyby były to proste czynności, to opanowałyby to zapewne w kilka dni. Nie będzie osobą planującą zadania w pracy, ale jako osoba pomagająca może pracę wykonywać. Powinien mieć wskazówki, jak daną czynność ma wykonać.

W badaniu psychiatrycznym rozpoznawano u ubezpieczonego upośledzenie umysłowe lekkie, padaczkę w wywiadzie. Z tego powodu nie uznaje się wnioskodawcy za całkowicie niezdolnego do pracy. Nigdy nie był leczony psychiatrycznie i nie pobiera leków ze wskazań psychiatrycznych. Ogólna sprawność intelektualna jest na poziomie upośledzenia umysłowego w stopniu lekkim. Badany bez objawów psychotycznych, bez zaburzeń nastroju, bez zaburzeń zachowania. Ujawnia cechy organicznego uszkodzenia (...) uchwytnie w testach neuropsychologicznych. Brak podstaw do rozpoznania organicznych zaburzeń osobowości. Badanie psychiatryczne wskazuje na lekkie upośledzenie umysłowe. W przypadku osób z upośledzeniem umysłowym lekkim nie orzeka się całkowitej niezdolności do pracy. Większość osób lekko upośledzonych jest potencjalnie zdolna do pracy wymagającej raczej praktycznych niż szkolnych umiejętności, włączając w to niewykwalifikowaną lub półwykwalifikowaną pracę fizyczną. Trudności emocjonalne, społeczne i behawioralne lekko upośledzonych oraz wynikające z nich potrzeby leczenia i wsparcia są przeważnie bliższe tych, które spotykamy u osób o normalnej inteligencji niż specyficznych problemów występujących u osób umiarkowanie i znacznie upośledzonych. Wszystkie te warunki są spełnione w przypadku wnioskodawcy. Nie wymaga leczenia psychiatrycznego. Poza obniżeniem sprawności intelektualnej do poziomu upośledzenia umysłowego w stopniu lekkim nie prezentuje istotnych zaburzeń psychicznych, w tym organicznych zaburzeń osobowości i zachowania. Padaczka nie jest bezwzględnym przeciwwskazaniem do pracy z wyjątkiem przeciwwskazań stanowiskowych. Może wykonywać proste prace fizyczne pod nadzorem.

Z punktu widzenia biegłego specjalisty z zakresu medycyny pracy u ubezpieczonego rozpoznaje się upośledzenie umysłowe w stopniu lekkim, padaczkę, naczyniak żylny prawego płata czołowego – do obserwacji. Wnioskodawca pozostaje w pełnym i logicznym kontakcie słownym, ma nastrój wyrównany, nie prezentuje objawów psychotycznym bądź intencji suicydalnych. Stan zdrowia somatycznego jest dobry. Nie stwierdza się objawów ogniskowego

uszkodzenia ośrodkowego układu nerwowego, objawów korzeniowych, niedowładów i porażań, które upośledzały sprawność jego narządu ruchu. Porusza się sprawnie, ruchomość kręgosłupa, stawów obwodowych, w tym sprawność manualna obu rąk jest dobra. Jest zdolny do wykonywania prostych prac fizycznych o charakterze produkcyjnym i usługowym, po przyuczeniu stanowiskowym, z profilaktycznym przeciwskazaniem do kierowania dowolnego rodzaju pojazdem silnikowym, pracy na wysokości oraz obsługi niebezpiecznych maszyn w ruchu, które grożą urazem. Wnioskodawca nie może wykonywać pracy w porze nocnej, w sąsiedztwie zbiorników z wodą oraz takiej, z której jakością wykonania związane jest bezpieczeństwo osób oraz mienia. Powyższe zalecenia profilaktyczne nie są tożsame z niezdolnością do pracy. Może wykonywać pracę zarobkową bez nadzoru innej osoby w związku z brakiem napadów padaczkowych od 2-3 lat. Proste prace fizyczne, adekwatne do posiadanych kwalifikacji formalnych będzie mógł wykonywać po krótkotrwałym instruktażu stanowiskowym. W procesie świadczenia pracy, nawet najprostszej, nie jest istotna ocena własnych zdolności przez pracownika, w tym stopień jego krytycyzmu, lecz ocena ilościowa i jakościowa wyniku pracy dokonana przez osoby nadzorujące. Wnioskodawca nie wymaga stanowiska pracy, które byłoby dla niego specjalnie przygotowane, może świadczyć pracę na otwartym rynku pracy. Może korzystać ze statusu osoby niepełnosprawnej w stopniu umiarkowanym w ten sposób, że będzie świadczył pracę w systemie 7 godzinnego dnia pracy, korzystając z dłuższej przerwy wypoczynkowej oraz dłuższego wymiaru urlopu wypoczynkowego.

W ocenie Sądu zarzuty ubezpieczonego podniesione w pismach procesowych dotyczące opinii biegłych w żaden sposób nie podważają ustaleń poczynionych przez Sąd w oparciu o te opinie biegłych. W związku z zgłoszonymi, przez wnioskodawcę wątpliwościami Sąd dopuścił dowód z pisemnych uzupełniających opinii tych biegłych, którzy zgodnie orzekli, z uwzględnieniem całokształtu złożonej w sprawie dokumentacji medycznej wnioskodawcy i jego przedmiotowego badania wiarygodnie i skrupulatnie odnieśli się do twierdzeń strony powodowej wskazując, iż wbrew jego subiektywnej ocenie, w sprawie, należy uznać, że naruszenie sprawności organizmu ubezpieczonego nie powoduje jego całkowitej niezdolności do pracy z przyczyn psychiatrycznych i neurologicznych. Ani upośledzenie umysłowe w stopniu lekkim ani padaczka nie powodują całkowitej niezdolności do pracy.

Zgromadzony materiał dowodowy oceniony logicznie wskazuje, iż wnioskodawca w swoim stanie zdrowia według wskazań biegłych, nie jest osobą całkowicie niezdolną do pracy z powodu naruszenia sprawności organizmu, które powstało przed ukończeniem 18 roku życia. Opinie ww.biegłych oceniające stan zdrowia wnioskodawcy stricte na dzień wydania zaskarżonej decyzji szczegółowo odnosiły się do podniesionych w sprawie zarzutów i wyjaśniały, dlaczego naruszenie sprawności organizmu ubezpieczonego nie przekłada się na całkowitą niezdolność świadczenia przez niego pracy zgodnie z posiadanymi kwalifikacjami.

W tym miejscu wskazać należy, że na stanowisko Sądu co do oceny poprawności i wiarygodności opinii biegłych, pozostaje bez wpływu treść orzeczenia o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności wnioskodawcy. Nie ulega bowiem wątpliwości, że orzeczenie powyższe wskazuje jedynie na określony stan zdrowia wnioskodawcy, nie zaś na wpływ na zdolność do pracy zarobkowej.

Pojęcie niepełnosprawności na gruncie ustawy z 27.08.1997 r. (Dz.U 2016 poz 2046) o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych nie pokrywa się z pojęciem niezdolności do pracy w rozumieniu ustawy emerytalnej. W wyroku z dnia 20 sierpnia 2003 r. (II UK 386/02 OSNP 2004/12/213), Sad Najwyższy odnosząc się do obu pojęć wskazał, iż na gruncie obowiązującego prawa nie ma podstaw do ich utożsamiania. Różnice występują zarówno w płaszczyźnie definicyjnej (pojęcie niezdolności do pracy, zawarte w ustawie o emeryturach i rentach z FUS jest inne niż pojęcie niepełnosprawności, zawarte w ustawie o rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych), jak i w zakresie orzekania o każdym z tych stanów. Są one też przesłanką do przyznania innego rodzaju świadczeń (uprawnień). Niepełnosprawność sama przez się nie zawsze uniemożliwia świadczenie pracy. Bezpodstawne jest stanowisko jakoby podobne były przesłanki z jednej strony orzekania o niepełnosprawności, a z drugiej strony ustalania niezdolności do pracy jako jednego z warunków świadczeń rentowych z prawa ubezpieczenia społecznego. Niepełnosprawność jako przesłanka materialnoprawnych i proceduralnych mechanizmów rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz szczególnej ochrony zatrudnienia, stanowi odrębny przedmiot regulacji w obrębie prawa socjalnego (por. z 27 sierpnia 1997 r.). Odrębności tej nie usuwają, wynikające z art. 5 ustawy z 27 sierpnia 1997 r., normatywne ustalenia skutków w zakresie rehabilitacji w odniesieniu do orzeczeń lekarza orzecznika ZUS o całkowitej

lub częściowej niezdolności do pracy. Z tego powodu osoby, w stosunku do których wydane zostały orzeczenia o niezdolności do pracy są traktowane na równi z osobami uzyskującymi specjalną ochronę prawa socjalnego z zakresu rehabilitacji i zatrudnienia w szczególnych warunkach. Nie ma natomiast podstawy prawnej stanowisko jakoby ustalenie warunków do świadczeń rehabilitacyjnych i szczególnego zatrudnienia powodowało równocześnie konsekwencje prawne w zakresie świadczeń przewidzianych ustawą emerytalno-rentową. /Wyrok Sądu Najwyższego z dnia 3 grudnia 2004 r. II UK 68/04 LEX nr 979180/ Osoba, która ze względów dotyczących rehabilitacji uzyskała minimum orzeczenie o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności nie staje się tylko z mocy tego orzeczenia osobą całkowicie niezdolną do pracy, z pominięciem warunków całkowitej niezdolności do pracy określonych w ustawie z 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. /Wyrok Sądu Najwyższego z dnia 4 lutego 2010 r. III UK 60/09 LEX nr 585847/ Tym samym i ta okoliczność pozostaje bez wpływu na wynik rozstrzygnięcia.

Należy podnieść także, że w niniejszym postępowaniu wnioskodawca ubiegał się o pełnomocnika z urzędu. Jego wniosek został oddalony, natomiast wnioskodawca nie zaskarżył tego rozstrzygnięcia, mimo stosowanego pouczenia. Sąd udzielił także dodatkowego terminu na możliwość ustanowienia pełnomocnika procesowego z wyboru.

Mając powyższe na uwadze, Sąd Okręgowy w Łodzi, na podstawie art. 477¹⁴ § 1 kpc oddalił odwołanie wnioskodawcy jako bezzasadne.